

РЕШЕНИЕ

№ 596

гр. Перник, 01 октомври 2014г.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

Административен съд Перник, в открито съдебно заседание проведено на дванадесети септември през две хиляди и четиринадесета година в състав:

СЪДИЯ: Слава Георгиева

По докладваното от съдията Георгиева административно дело № 618 по описа за 2014г. на Административен съд Перник, при участието на секретаря Т.М., за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от КСО, във вр. с чл.145 и сл. от АПК.

Делото е образувано по жалба на Х.Р.В.,*** против решение № КПК-4 от 07.08.2014г. на директора на Териториално поделение-Перник на Национален осигурителен институт, с което е потвърдено Разпореждане № 30 от 22.07.2014г. на ръководител на контрола по разходите на ДОО за прихващане на вземане от ДОО, за погасяване на задължение произтичащо от разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на ръководител „ПО”. С последното е разпоредено възстановяване на неоснователно получена сума от пенсия за периода от 28.09.2007г. до 30.04.2008г. в размер на 1082.80 лв. – главница и лихва в размер на 204.53 лв. начислена към 16.12.2008 г.

Жалбоподателката изказва недоволство от оспореното решение, като твърди, че същото е необосновано и е постановено в противоречие с материално правните норми. В депозирано по делото писмено становище същата се позовава на изтекла давност и на това основание иска цялостна отмяна на атакувания акт.

Ответникът по жалбата– директорът на ТП-Перник на НОИ чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна. Излага доводи, че уреденото в чл.114, ал.5 от КСО прихващане е израз на уредено в специалния закон изключение от законодателна закрила на вземанията от ДОО. Претендира юрисконсулско възнаграждение.

Административен съд - Перник, след като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото и направи проверка на основание чл. 168, ал. 1 от АПК на законосъобразността на оспорения акт и на посочените в жалбата основания, приема за установени следните обстоятелства по делото:

По допустимостта:

Жалбата е депозирана в законоустановения в чл. 118, ал. 1 от КСО срок и от лице, пряко засегнато от административния акт, а решението е годен предмет на съдебен контрол, съобразно разпоредбата на специалния закон – чл.118, ал.1 от КСО, поради което се дължи разглеждането ѝ по същество.

По фактите:

С разпореждане № ***** от 11.12.2008г. на началник отдел „Пенсии” са прекратени от 28.09.2007г. получаваните от жалбоподателката наследствени пенсии за инвалидност поради общо заболяване от починалата ѝ майка и от починалия ѝ баща.

С разпореждане № ***** от 16.12.2008г. началник отдел „Пенсии” е разпоредил Х.В. да възстанови неправилно получената сума от пенсия за периода от 28.09.2007г. до 30.04.2008г. в размер на 1082.80 лв. – главница и лихва в размер на

204.53 лв. начислена към 16.12.2008 г. Издадена е и покана изх.№ МП/17424-1 от 17.12.2008г. за доброволно изпълнение на разпореждане № ***** от 16.12.2008г. Видно от обратна разписка приложена по делото посочените по-горе актове са изпратени по пощата и същите са получени на 18.12.2008г. По делото липсват индиции, а и страните не сочат разпорежданията да са оспорени по посочения в тях ред. След изтичане на 14 дневния срок за оспорване на разпореждане № ***** от 16.12.2008г., РУ"СО"-Перник е сезирало Агенцията за държавни вземания за принудително събиране на публичните вземания от В.. С примо-предавателен протокол от 14.01.2009г. досието е предадено на публичен изпълнител. Образувано е изпълнително дело № 168/2009г. Изпратено е съобщение за доброволно изпълнение № 0168-000001 от 06.04.2009г. получено на 08.04.2009г. Видно от заповедно съобщение № 0168-000005 от 20.07.2009г. е наложен заповед върху трудово възнаграждение получавано от „Вени-М“ ЕООД. С постановление № 0168-000009 от 28.09.2011г. е наложен отново заповед. Видно от писмо на публичния изпълнител заповедите не са изпълнени и няма постъпили суми за погасяване размера на задължението по ИД № 169/2009г.

От осигурител „Брилянт-СА“ ЕООД са представени болнични листове № А 20126178182 и № А 20126178082 въз основа на които е определена сума за изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност в общ размер на 171.76 лв.

На основание чл.114, ал.5 от КСО, ръководителя на контрола по разходите на ДОО е постановил разпореждане № 30 от 22.07.2014г., с което е извършил прихващане на вземане на ДОО за временна неработоспособност за погасяване на задължение произтичащо от разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на началник отдел „Пенсии”.

Това разпореждане е обжалвано пред горестоящия административен орган. С решение № КПК-4 от 07.08.2014г. директорът на Териториално поделение-Перник на Национален осигурителен институт е отхвърлил жалбата против атакуваното разпореждане като неоснователна. Недоволна от решението Х.Р.В. е подала жалба до Административен съд-Перник.

По делото са представени само писмени доказателства. Както тези изпратени с административната преписка, така и тези, събрани в производството пред съда не са оспорени от страните. Всички те са непротиворечиви по съдържание, последователни по хронология, като логично представят развитите се събития. Съдът ги кредитира с доверие и основа на тях фактическите си констатации.

В хода на процеса не са постановени изрични определения за отделяне на спорното от безспорното, но на практика страните не спорят по фактите, а дали правилно е приложен материалният закон.

Въз основа на гореописаната фактическа обстановка, която се възприе от представените по делото доказателства, съдът намира жалбата за неоснователна. Доводите за това са следните:

Разпоредбата на чл. 117, ал. 3 от КСО задължава ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт да се произнася по жалбите по ал. 1, т. 2, б. "ж" с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Изчерпването на административния ред за обжалване е абсолютна процесуална предпоставка за допустимостта на съдебното обжалване. Съгласно чл. 118, ал. 1 от КСО на обжалване пред административния съд подлежи решението на ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт по чл. 117, ал. 3 от КСО. В случая законоустановения ред на оспорване е спазен. Предмет на съдебен контрол е решение № КПК-4 от 07.08.2014г. на директора на Териториално поделение-Перник към Национален осигурителен институт, което е издадено от компетентния

орган посочен в чл. 118, ал. 1 от КСО, а именно титуляра на длъжността-директор на ТП на НОИ гр.Перник, в предписаната от закона форма и съдържа всички задължителни реквизити посочени в чл. 59, ал. 2 от АПК. Потвърденото с това решение Разпореждане № 30/22.07.2014г. е издадено от ръководител на контрола по разходите на ДОО и началник на отдел „КПК” имащ правомощието да издава разпореждания за възстановяване на неоснователно получени суми по чл.114 от КСО. Разпореждането е издадено по служебна инициатива на административния орган, в процедура по реда на чл.114, ал.5 от КСО, вр.с ал.1 и ал.3 от КСО.

От фактическа страна разпореждането се основава на това, че Х.В. и НОИ имат насрещни вземания, свързани с разходи от бюджета на ДОО. От една страна В. има изискуемо вземане от ДОО, представляващо парично обезщетение за временна неработоспособност /месечен размер 171,76 лв./ От друга страна, НОИ има изискуемо вземане, срещу същото лице, произтичащо от получена от лицето недобросъвестно наследствена пенсия в общ размер на 1287.33 лв, в това число главница и лихви, начислени към 16.12.2008г. Този индивидуален акт е постановен на основание чл.114, ал.5 от КСО. В разпоредителната му част е наредено да се извърши прихващане на вземането на ДОО като от паричното обезщетение за временна неработоспособност се удържи сума в размер на 171,76 лв. главница до окончателното погасяване на задължението. С оглед на това при издаване на разпореждането не са допуснати съществени нарушения на процедурата по издаването му. Не се откриват пороци в процедурата и при обжалването му пред непосредствено по-горестоящия административен орган. Фактите, на които същият се е позовал са се осъществили така, както са посочени в оспорения акт и казусът е изяснен от фактическа страна. Постановеният акт не страда от порока материална незаконосъобразност. Разпоредените правни последици са възникнали валидно. Прихващането е породило своето правопогасяващо действие. Всичко изложено по-горе мотивира състава да приеме, че са спазени и административнопроизводствените правила. С оглед на това не се налага отмяна на акта на основанията по чл.146, т.1, т.2, т.3 и т.4 от АПК.

Настоящият състав, базирайки се на неспоримите писмени доказателства приети по делото приема, че между страните не съществува фактически и формален спор относно обстоятелството, че задължението на жалбоподателката към ДОО, установено с Разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на началник отдел „Пенсии” не е погасено доброволно, нито в посочения в същото 14-дневен срок за доброволно изпълнение, нито след наличната по делото покана. Не е погасено и в хода на образуваното изпълнително производство при Агенцията за държавни вземания /с настоящ правоприемник НАП/. Също така се приема, че Разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на началник отдел „Пенсии” е влязъл в сила индивидуален административен акт, който подлежи на изпълнение.

Задължението на оспорващата, произтичащо от недобросъвестно получени суми за пенсия не е погасено по давност. Същата веднъж е прекъсната на основание чл.115, ал.3, т.1 от КСО на 02.01.2009г., с влизането в сила на разпореждането за установяване на вземането, както и с предприемане на действия по принудително изпълнение. Абсолютната давност от 10 години по чл.115, ал.1 изреч. последно от КСО, също не изтекла към настоящия момент. С оглед на това се отхвърлят доводите на жалбоподателката в тази връзка за изтекла давност.

С оглед на това следва да се извърши преценка дали административният орган може да осъществи прихващане по реда на чл.114, ал.5 от КСО. Фактите в процесния казус разкриват спор между страни, които не са равнопоставени. Едната от тях има качеството на административен орган и е действала при упражняване на свое правомощие, т.е. правоотношението е административно. Макар с това изявление за

прихващане от страна на НОИ да е упражнено едно преобразуващо право, то това правоотношение не е облигационно. Доколкото се касае за публично държавно вземане, то компенсаторното право принадлежи само на НОИ в случая. Приложимото по време и спрямо лицата национално материално право включва норми на КСО и ДОПК, както и ЗЗД за неуредените в посочените специални закони хипотези:

Визираната нормативна уредба се съобразява с оглед действащите редакции към момента на осъществяване на релевантните юридически факти /установяване на вземането на ДОО, отпускането на парично обезщетение за временна неработоспособност и издаване на разпореждането за прихващане/.

Според общата правна уредба /чл.103-105 от ЗЗД/ прихващането е способ за погасяване на две насрещни задължения до размера на по-малкото от тях от деня, в който прихващането е могло да се извърши. Същата следва да намери съответно приложение, доколкото и когато няма специална уредба в КСО. Прихващането е средство за принудително изпълнение на активното вземане /в случая вземането на ДОО/. Според общия принцип, ако пасивното вземане е несеквестируемо, то не може да бъде обект на принудително изпълнение и следователно не може да се прихваща. Прихващането погасява двете насрещни вземания до размера на по-малкото от тях. Действието на прихващането е с обратна сила, т.е. не от момента, в който направено изявление е достигнало насрещната страна, а от деня, в който прихващането е могло да се извърши. Необходимите общи предпоставки за упражняване на правото на прихващане по принцип са следните:

Наличие на две насрещни парични вземания, като активното вземане е изискуемо и ликвидно, а пасивното е достатъчно да е изпълняемо и не защитено със законова забрана като несеквестируемо.

Въз основа на събраните доказателства съдът прие за установено, че общите предпоставки за извършване на прихващане са налице. В. има парично задължение към ДОО, определено по основание и размер с влязъл в сила индивидуален административен акт. Вземането на В. за парично обезщетение за временна неработоспособност е изпълняемо. В становището приложено по делото се твърди, че е несеквестируемо, според изричната разпоредба на чл.213, ал.2, т.1 от ДОПК. Този довод не се възприема, поради следното: Цялото административно производство от искането за отпускане на насредствена пенсия до постановяване на разпореждането за прихващане е протекло единствено по реда на КСО и той се явява специалният закон. КСО в чл.114, ал.5 поставя следните изисквания за прихващане по този ред:

Вземането на ДОО да произтича от недобросъвестно получени суми за осигурителни плащания. Вземането да е установено с разпореждане по реда на чл.114, ал.3 от КСО /а не да се съставя ревизионен акт/. Да не е погасено доброволно и да е годно за принудително изпълнение /изискуемо и ликвидно/. При тези предпоставки, КСО дава възможност на НОИ да погаси вземанията си чрез прихващане на изискуеми вземания на осигуреното лице от ДОО. Вземания, които по принцип са поставени под закрила, видно от разпоредбата на чл.114а от КСО. С други думи, прихващането по реда на чл.114, ал.3 от КСО е уредено като изключение от общото правило. Поради това се приема, че изискванията на специалния закон за прихващане в случая са удовлетворени.

Както бе спомената по-горе вземането на ДОО е установено с влязло в сила № ***** от 16.12.2008г. По естеството си е публично вземане по чл.162, ал.2, т.4 от ДОПК. Произтича от незаконосъобразно извършени осигурителни разходи. Съгласно чл.163 от ДОПК публични държавни вземания се установяват по реда на ДОПК, доколкото друго не е установено със закон. Вземанията за незаконосъобразно извършени осигурителни разходи, обаче, се установяват по реда на КСО с

разпореждане на компетентното длъжностно лице в съответното ТП на НОИ, т.е. в специалния закон е предвиден друг ред за събиране на този вид вземания на ДОО. Следователно вземанията на ДОО за незаконосъобразно извършени осигурителни разходи макар и да са публични държавни вземания, в случая по чл.114, ал.5 от КСО не се събират по реда на ДОПК, а чрез прихващане при условията и по реда на КСО. Специалният закон дерогира приложението на общия.

Вземането за незаконосъобразно извършени осигурителни разходи е възникнало на основание чл.114, ал.1 от КСО – недобросъвестно получени суми от наследствени пенсии. Установено е с разпореждане, издадено по реда на чл.114, ал.3 от КСО, без да се съставя ревизионен акт за начет по чл.110, ал.1. Дължимите суми по разпорежданията, които не са погасени доброволно в 14-дневния срок по ал.3, подлежат на принудително изпълнение по реда, указан в чл.114, ал.5 от КСО, в сила от 01.01.2014г. Тя предвижда принудително изпълнение по реда на чл.110, ал.5, т.1 от КСО, чрез налагане на заповест по сметки на длъжниците в банки или по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, освен в случаите, когато могат да бъдат прихванати от изискуеми вземания на осигурения от държавното обществено осигуряване. Видно е от текста, че законодателят е дал алтернативни способи за погасяване на вземането. Конкретните причини за това законодателно решение не са предмет на обсъждане по делото. Прихващането се извършва с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, или на друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението. Така създаденият ред за прихващане и принудително изпълнение на разпорежданията по чл.114, ал.3 от КСО, установяващи вземанията на ДОО от неправилно извършени осигурителни плащания на осигурените лица, е специален по отношение на реда за прихващане и принудително изпълнение на публични вземания по ДОПК изобщо. В този смисъл разпоредбата на чл.163, ал.1 от ДОПК изрично предвижда изключение от правилото за събиране на публичните вземания по реда на кодекса, когато в закон е предвидено друго. Такова изключение е предвидено в чл.114, ал.5 от КСО и прихващането на публичното вземане на ДОО с изискуеми вземания на осигурения от ДОО се извършва с акт на компетентния орган на ТП на НОИ. В този смисъл е постановеното Решение № 4328 от 28.03.2014г. по адм.д.№ 15601/2013г. на ВАС и др.

Прихващането на основание чл.114, ал.5 от КСО по правното си естество се възприема като способ за принудително изпълнение, тъй като само осигурителният орган има право с едностранно волеизявление да удовлетвори вземането си. Длъжникът не може да компенсира с едностранно волеизявление свое публично задължение към ДОО с насрещното си частно вземане от ДОО. С разпоредбата на чл. 213, ал. 2, т.1 от ДОПК обезщетенията по социалното осигуряване са поставени под закрила. Специалната разпоредба на чл.114а, ал.1 от КСО, обаче допуска налагането на заповести по реда на ГПК и ДОПК и извършването на други удържки върху паричните обезщетения и помощите изплащани по КСО, когато се изпълняват задължения към държавното обществено осигуряване и задължения за издръжка, както и при прихващане на суми по реда на чл.114 от КСО. В този случай е неприложима общата забрана по чл. 213, ал. 2, т.1 от ДОПК за принудително изпълнение върху обезщетения по социалното осигуряване, която е относима към случаите на събиране на други публични държавни и общински вземания по установения ред в ДОПК. Този подход на законодателя е целенасочен и личи и от изричната законодателна промяна на чл.114 и чл.114а от КСО, в сила от 01.01.2014г. т.е. действащо право при издаване на разпореждането за прихващане.

По делото са представени доказателства, от които е видно, че жалбоподателката не е омъжена и че същата има две малолетни деца. Представена е и извадка от картова наличност. Посредством тези доказателства се цели да се докаже затруднено материално положение, но следва да се отбележи, че предвиденият специален ред на изпълнение на вземания на ДОО, произтичащи от наследващи се осигурителни плащания, върху вземания на лицето от бюджета на ДОО не държи сметка за несеквестируемия минимум на доходи и имущество, по съображения, изложени по-горе. Системата на ДОО е основана на принципа на солидарност. Против разума на системата е да не спазваш правилата, а да търсиш облаги. Това противоречи и на морала и на закона. Основен правен принцип е, че никой не следва да черпи права от неправомерното си поведение. В този ред на мисли, съдът приема, че в конкретния случай постановеното разпореждане за прихващане на вземане на ДОО от паричното обезщетение за временна неработоспособност не противоречи на разума на КСО, т.е. индивидуалния административен акт е съответен на целта на закона. Макар обезщетенията, изплащани от бюджета на ДОО да имат социална функция, то органите на НОИ следва да охранят средствата в този бюджет от неправомерни разходи.

Въз основа на всичко изложено по-горе настоящия състав приема, че разпореждането за прихващане и решението, с което е потвърдено са издадени от компетентни по материя, място и време органи в предвидената форма, като са мотивирани и не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Разпореденото прихващане в конкретния случай е извършено в съответствие с изискванията на специалния по материя закон-КСО чл.114, ал.5, вр.с чл.114а, ал.1 от КСО, в предвидената изключителна хипотеза. По изложените в настоящето решение мотиви жалбата на Х.Р.В. против решение № КПК-4 от 07.08.2014г. на директора на Териториално поделение-Перник на Национален осигурителен институт, с което е потвърдено Разпореждане № 30 от 22.07.2014г. на ръководител на контрола по разходите на ДОО за прихващане на вземане от ДОО, за погасяване на задължение произтичащо от разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на ръководител „ПО”, ще следва да се отхвърли като неоснователна. Разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на ръководител „ПО” е влязъл в сила стабилен индивидуален административен акт, който следва да се изпълни. При извършената цялостна проверка за законосъобразност на акта по реда на чл.168, ал.1 от АПК не се откриха основания, които да доведат до отмяна на акта. Настоящият съдебен състав счита, че в хода на валидно проведено административно производство компетентният административен орган правилно е приложил материалния закон спрямо установените в производството факти, с оглед на което жалбата ще се отхвърли като неоснователна.

При този изход на спора ще следва да се разгледа и искането за заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Ответникът в съдебното производство се представлява от юрисконсулт и искането му за присъждане на разноски е своевременно направено. Същото се явява основателно и следва да бъде уважено. Съгласно разпоредбата на чл. 143, ал. 4 от АПК, когато съдът отхвърли оспорването или оспорващият оттегли жалбата, подателят на жалбата заплаща всички направени по делото разноски, включително минималното възнаграждение за един адвокат, определено съгласно наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, ако другата страна е ползвала такъв. Жалбоподателката ще следва да бъде осъдена да заплати на ТП-Перник към НОИ разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение, в размер на 350лева, определен съгласно чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Водим от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдия при Административен съд Перник

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Х.Р.В.,*** против решение № КПК-4 от 07.08.2014г. на директора на Териториално поделение-Перник на Национален осигурителен институт, с което е потвърдено Разпореждане № 30 от 22.07.2014г. на ръководител на контрола по разходите на ДОО за прихващане на вземане от ДОО, за погасяване на задължение произтичащо от разпореждане № ***** от 16.12.2008г. на ръководител „ПО”.

ОСЪЖДА Х.Р.В., ***** ,*** да заплати на Териториално поделение Перник към Национален осигурителен институт 350 лева разноси по делото.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението на страните пред Върховен административен съд на Република България.

Съдия:/п/